

Rower męski Zawadzki

AUTHOR

TIME AND PLACE OF CREATION

Time:

I poł. lat 30. XX w.

Place:

Warszawa, Polska

TECHNICAL DATA

Dimensions:

wys.: 1050 mm, sze.: 700 mm, dł.: 1800 mm

Materials:

Technique:

Laws

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i

Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane

obektu: domena publiczna. Opis

kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL

(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -

Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

OTHER

MIM 1152/II-107

KEYWORDS

komunikacja miejska, międzywojnie,

przemysł, reklama, rower, transport

indywidualny, turystyka, ulica, zdrowie

DESCRIPTION

W Polsce pierwsze rowery w Polsce pojawiły się w latach 60.-tych XIX wieku. Jeszcze przed końcem stulecia na terenie Polski, znajdującej się wówczas pod zaborami, działały fabryki rowerów. Przykładem jednej z nich może być Fabryka Rowerów i Motocykli Bronisława Wahrena założona w 1893 roku i słynąca z marek „Syrena” oraz „Diabeł”. Cykliści grupowali się w towarzystwach rowerowych. Do Warszawskiego Towarzystwa Cyklistów, założonego w 1886 roku, należały takie osobistości jak: Maria Skłodowska-Curie, Henryk Sienkiewicz czy Bolesław Prus. W Krakowie, Krakowski Klub Cyklistów w roku 1895 zrzeszał około stu dwudziestu miłośników rowerów. W okresie międzywojennym produkcja polskich rowerów opierała się o niewielkie, prywatne fabryki takie jak warszawski zakład Franciszka Zawadzkiego. Sytuację zmieniła uruchomiona w ramach państwowych inwestycji Fabryka Broni w Radomiu, która produkowała rowery „Łucznik” na skalę przemysłową. Franciszek Zawadzki był znaną osobistością wśród polskich cyklistów. Jeszcze w okresie rozbiorowym w latach 1910 i 1911 wygrywał mistrzostwa Królestwa Polskiego w kolarstwie szosowym. W roku 1919 został pierwszym mistrzem Polski w tymże. Od 1917 roku, w Warszawie przy ulicy Bagatela, prowadził założoną przez siebie Fabrykę Rowerów Franciszka Zawadzkiego. W tej roli Zawadzki pokazał się jako niezwykle przedsiębiorcza jednostka. W trakcie trwania I wojny światowej jako jedyny w kraju wytwarzał erzac gumowych opon (te rekwirował zaborca), tzw. singletuby - opony z mocnych nici z wąskim paskiem gumy na grzbiecie. W dwudziestoleciu międzywojennym Zawadzki rejestrował liczne patenty związane z produkcją rowerów m.in.: udoskonalona kierownica, przyrządy do wyrabiania obręczy, regulatory do naciągania łańcucha. Ponadto jako jeden z nielicznych producentów wyrabiał części rowerowe: piast, siodeł, korb, trybów, pedałów. Rowery produkowane „u Zawadzkiego” cieszyły się świetną opinią. Charakteryzowały się solidnością wykonania, przy jednoczesnej niskiej wadze, nie należały do tanich. Warszawska fabryka działała do 1939 r., kiedy to we wrześniu uległa zniszczeniu w wyniku niemieckich bombardowań. Po wojnie majątek Franciszka Zawadzkiego znacjonalizowano. Sam Zawadzki do lat 60.-tych XX wieku, prowadził warsztat naprawy rowerów w Starej Wsi pod Warszawą.